

[Startpagina](#) > ... > [Gerechtelijke Stappen](#) > [Rechtsbijstand](#) > Estonia

Rechtsbijstand

 Estland

Inhoud aangereikt door

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

In civiele en administratieve zaken bestaan de proceskosten uit de leges en de borg, de kosten in verband met het leveren van bewijs (bijvoorbeeld kosten in verband met het oproepen van een getuige en de kosten van een deskundige) en de kosten die door de procespartijen en hun vertegenwoordigers zijn gemaakt (juridische kosten, reiskosten enz.). De proceskosten moeten in de loop van de procedure worden gedragen door de partij die de proceshandeling die de kosten met zich meebrengt, aanvraagt. Zo moet de eiser of verzoeker bij het instellen van een beroep of klacht de leges betalen, terwijl de vergoeding van een getuige of het honorarium van een deskundige vooraf moet worden betaald door de partij die een getuige wil oproepen of een deskundige wil inschakelen. Elke partij in de procedure moet het honorarium van haar vertegenwoordiger betalen.

Aan het einde van de procedure wordt de in het ongelijk gestelde partij gewoonlijk veroordeeld tot het vergoeden van de kosten die de tegenpartij in de loop van de procedure heeft gemaakt. In civiele procedures houdt afwijzing van een beroep gewoonlijk in dat de eiser de verweerder moet vergoeden voor de kosten die hij in verband met de gerechtelijke procedure heeft gemaakt; omgekeerd moet de verweerder, als het beroep succesvol is, de door de eiser gemaakte kosten betalen. In gevallen waarin een compromis wordt bereikt, worden de kosten gewoonlijk volgens dat compromis verdeeld.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Door de overheid bekostigde rechtsbijstand

Door de overheid bekostigde rechtsbijstand is de verlening, op kosten van de staat, van juridische diensten door een advocaat om een persoon in een rechtszaak of een andere procedure te vertegenwoordigen, een juridisch document op te stellen of ander juridisch advies of vertegenwoordiging te bieden. Door de overheid bekostigde rechtsbijstand is in de eerste plaats bedoeld voor natuurlijke personen die vanwege hun financiële situatie niet in staat zijn professionele juridische diensten te betalen. Door de overheid bekostigde rechtsbijstand wordt alleen verleend door advocaten. Bij het nemen van een besluit over een verzoek om door de overheid bekostigde rechtsbijstand beoordeelt de rechtbank de financiële situatie van de verzoeker, de kans van slagen van zijn vordering (klacht, actie, verzoek) en het belang van de zaak voor de verzoeker. Ongeacht de financiële situatie van de verzoeker wordt in het kader van de rechtsbijstandregeling een vertegenwoordiger aangesteld in gevallen waarin een dergelijke aanstelling verplicht is (bijvoorbeeld voor verdachten of beklaagden in strafzaken), maar ook in gevallen waarin de rechtbank dit noodzakelijk acht om de belangen van de persoon te beschermen.

De voorwaarden en de procedure voor het verkrijgen van door de overheid bekostigde rechtsbijstand zijn vastgelegd in de wet op door de overheid bekostigde rechtsbijstand (*riigi õigusabi seadus*) (<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/518122023002/consolide>).

Daarnaast wordt, met steun van de staat, initieel advies verstrekt aan alle in Estland wonende personen met een gemiddeld bruto-inkomen tot 1 200 EUR in het kwartaal voorafgaand aan hun verzoek. Een uitzondering hierop vormen familiezaken met betrekking tot de rechten van een kind, waarvoor de grens voor het bruto-inkomen

2 000 EUR bedraagt. Het inkomensplafond is evenmin van toepassing op rechtsbijstand voor personen met speciale behoeften en ouderen die op contractbasis wordt verleend door de Estse Kamer van personen met een handicap (*Puuetega Inimeste Koda*) en de Estse Bond van verenigingen van gepensioneerden (*Eesti Pensionäride Ühenduste Liit*). Meer informatie over door de overheid ondersteunde rechtsbijstand is te vinden op de website van het ministerie van Justitie (*Justiitsministeerium*) (<https://www.just.ee/kohtud-ja-oigusteenused/oigusabi/riigi-toetatud-oigusabi>).

3 Wat zijn de vereisten voor de verlening van rechtsbijstand?

Door de overheid bekostigde rechtsbijstand

Een natuurlijke persoon krijgt door de overheid bekostigde rechtsbijstand als hij vanwege zijn financiële situatie op het moment dat hij rechtsbijstand nodig heeft, niet in staat is om de deskundige juridische diensten te betalen of als hij de juridische diensten slechts gedeeltelijk of in termijnen kan betalen of als zijn financiële situatie hem niet in staat stelt om na betaling van de juridische diensten in zijn basisbehoeften te voorzien.

Door de overheid bekostigde rechtsbijstand wordt verleend zonder verplichting tot terugbetaling van de kosten van de door de overheid bekostigde rechtsbijstand (d.w.z. kosteloos) of op voorwaarde van gedeeltelijke of volledige terugbetaling (d.w.z. dat de begunstigde vervolgens de kosten van de door de overheid bekostigde rechtsbijstand geheel of gedeeltelijk moet terugbetalen indien de kosten niet door een andere persoon of de staat worden gedragen). Bij het nemen van een besluit over een verzoek om door de overheid bekostigde rechtsbijstand beoordeelt de rechtbank de financiële situatie van de verzoeker, de kans van slagen van zijn vordering (klacht, actie, verzoek) en het belang van de zaak voor de verzoeker. Kwetsbare personen en andere personen in kwetsbare situaties ontvangen door de overheid bekostigde rechtsbijstand over het algemeen volledig op kosten van de staat.

Ongeacht de financiële situatie van de verzoeker wordt in het kader van de rechtsbijstandregeling een vertegenwoordiger aangesteld in gevallen waarin een dergelijke aanstelling verplicht is (bijvoorbeeld voor verdachten of beklaagden in strafzaken), maar ook in gevallen waarin de rechtbank dit noodzakelijk acht om de belangen van de persoon te beschermen.

Rechtsbijstand kan ook worden verleend — om de doelstellingen in hun statuten op het gebied van milieu- of consumentenbescherming te verwezenlijken of om andere dwingende redenen van algemeen belang — aan rechtspersonen die vanwege hun financiële situatie niet in staat zijn voor juridische diensten te betalen.

Door de overheid bekostigde rechtsbijstand wordt niet verleend indien:

1. de verzoeker in staat is zijn eigen rechten te verdedigen;
2. de verzoeker niet het recht heeft waarvoor hij om rechtsbijstand verzoekt, te beschermen;
3. de verzoeker in staat is de kosten van juridische diensten te betalen uit zijn bestaande en gemakkelijk te verkopen eigendom, met uitzondering van de eigendom die wordt gespecificeerd in artikel 14, lid 2, van de wet op door de overheid bekostigde rechtsbijstand;
4. de kosten van de juridische diensten naar verwachting niet meer zullen bedragen dan tweemaal het gemiddelde maandinkomen van de verzoeker, berekend aan de hand van het gemiddelde maandinkomen van de vier maanden voorafgaand aan de indiening van het verzoek, na aftrek van belastingen en verplichte verzekeringspremies, kosten in verband met alimentatieverplichtingen en redelijke kosten in verband met huisvesting en vervoer;
5. uit de omstandigheden blijkt dat de kans klein is dat de verzoeker zijn rechten kan verdedigen;
6. het verzoek wordt gedaan om een vordering tot vergoeding van immateriële schade in te dienen en er geen dwingend algemeen belang bij de zaak is;
7. het geschil betrekking heeft op de zakelijke activiteiten van de verzoeker en geen gevolgen heeft voor zijn rechten die geen verband houden met die zakelijke activiteiten;
8. het verzoek wordt ingediend om een merk, een octrooi, een gebruiksmodel, een Uniemodel, een topografie van geïntegreerde schakelingen of een andere vorm van intellectuele eigendom te beschermen, met uitzondering van rechten die voortvloeien uit de auteurswet (*Autoriõiguse seadus*);
9. het verzoek wordt ingediend in een zaak waarin de verzoeker een duidelijk gezamenlijk belang heeft met een persoon die geen recht heeft op door de overheid bekostigde rechtsbijstand;
10. het verzoek wordt ingediend om een recht te verdedigen dat aan de verzoeker is overgedragen en er

reden is om aan te nemen dat het recht aan de verzoeker is overgedragen om door de overheid bekostigde rechtsbijstand te verkrijgen;

11. de verlening van juridische diensten aan de verzoeker wordt gegarandeerd in het kader van een verzekeringsovereenkomst voor juridische kosten, of een verplichte verzekering;
12. het potentiële voordeel voor de verzoeker van de zaak onredelijk klein is in vergelijking met de verwachte kosten voor de staat om rechtsbijstand te verlenen.

Initieel advies

Vanaf 1 juni 2023 komen in Estland verblijvende personen met een gemiddeld bruto-inkomen tot 1 200 EUR in het kwartaal voorafgaand aan hun verzoek, in aanmerking voor door de staat ondersteund initieel advies. Een uitzondering hierop vormen familiezaken met betrekking tot de rechten van een kind, waarvoor de grens voor het bruto-inkomen 2 000 EUR bedraagt. Het inkomensplafond is evenmin van toepassing op rechtsbijstand voor personen met speciale behoeften en ouderen die op contractbasis wordt verleend door de Estse Kamer van personen met een handicap (*Puuetega Inimeste Koda*) en de Estse Bond van verenigingen van gepensioneerden (*Eesti Pensionäride Ühenduste Liit*).

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Door de overheid bekostigde rechtsbijstand

Door de overheid bekostigde rechtsbijstand kan worden verkregen in alle gerechtelijke en buitengerechtelijke procedures en in het algemeen voor alle juridische kwesties, op enkele uitzonderingen na. Er wordt geen kosteloze door de overheid bekostigde rechtsbijstand verleend:

- voor het indienen van een vordering tot vergoeding van immateriële schade en indien er geen dwingend algemeen belang bij de zaak is;
- indien het geschil betrekking heeft op de zakelijke activiteiten van de verzoeker en geen gevolgen heeft voor zijn rechten die geen verband houden met die zakelijke activiteiten;
- indien het verzoek wordt ingediend om een merk, een octrooi, een gebruiksmodel, een Uniemodel, een topografie van geïntegreerde schakelingen of een andere vorm van intellectuele eigendom te beschermen, met uitzondering van rechten die voortvloeien uit de auteurswet.

Initieel advies

Op enkele uitzonderingen na wordt op alle rechtsgebieden initieel advies gegeven.

Juridisch advies omvat geen vertegenwoordiging voor een rechter, met inbegrip van het opstellen van een gerechtelijk document, behalve voor:

1. familiezaken met betrekking tot de rechten van een kind;
2. het indienen van een verzoek om een versnelde betalingsbevelprocedure.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

Dergelijke bijzondere procedures bestaan niet. De bestaande mogelijkheden om gratis rechtsbijstand te krijgen, gelden ook voor dringende zaken.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

Door de overheid bekostigde rechtsbijstand

Het aanvraagformulier voor door de overheid bekostigde rechtsbijstand is verkrijgbaar op:

[Aanvraagformulier voor door de overheid bekostigde rechtsbijstand | 91.3 KB | rtf](#)

[Formulier voor het opgeven van de financiële situatie van de verzoeker | 104.24 KB | rtf](#)

Het aanvraagformulier voor door de overheid bekostigde rechtsbijstand is ook te vinden in de rubriek "Door de overheid bekostigde rechtsbijstand" op de website van de Estse orde van advocaten (*Eesti Advokatuur*):

Initieel advies

Om een afspraak te maken voor initieel juridisch advies, moet u contact opnemen met HUGO.legal, u aanmelden als klant en een persoonlijke bijdrage van 5 EUR betalen. De contactgegevens vindt u op:

<http://www.juristaitab.ee/>. U kunt uw vraag posten op het [forum](#) op dezelfde pagina. Om een vraag te stellen, moet u zich registreren met uw Estse identiteitskaart.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Een natuurlijke persoon die om door de overheid bekostigde rechtsbijstand verzoekt, moet bij zijn verzoek een ondertekende verklaring van zijn financiële situatie voegen en indien mogelijk andere bewijsstukken van deze situatie. Een verdachte in een strafrechtelijke procedure die om de aanstelling van een advocaat verzoekt, hoeft geen verklaring van zijn financiële situatie bij te voegen.

Als de verblijfplaats van een persoon niet in Estland is, moet hij bij zijn verzoek een verklaring voegen betreffende zijn inkomen en het inkomen van zijn gezinsleden gedurende de afgelopen drie jaar, afgegeven door de bevoegde autoriteit van het land waar de persoon verblijft. Indien deze verklaring niet kan worden overgelegd om redenen die losstaan van de verzoeker, kan zonder de verklaring over de verlening van door de overheid bekostigde rechtsbijstand worden beslist.

Het formulier voor het opgeven van de financiële situatie is beschikbaar op de website van het ministerie van Justitie en bij alle rechtbanken en advocatenkantoren.

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Verzoeken voor door de overheid bekostigde rechtsbijstand worden doorgaans ingediend bij een rechtbank. De specifieke rechtbank waarbij een verzoek moet worden ingediend, wordt als volgt bepaald:

- a) verzoeken om door de overheid bekostigde rechtsbijstand als partij in een gerechtelijke procedure in een civiele, administratieve of strafrechtelijke zaak worden ingediend bij de rechtbank die de zaak behandelt of die bevoegd is om de zaak te behandelen;
- b) indien een verzoeker om door de overheid bekostigde rechtsbijstand verzoekt voor het opstellen van een vordering, een verzoekschrift of een klacht in een administratiefrechtelijke procedure of een strafrechtelijke procedure, dient hij zijn verzoek in bij de rechtbank die bevoegd is om de vordering, het verzoekschrift of de klacht te behandelen;
- c) verzoeken om door de overheid bekostigde rechtsbijstand voor vertegenwoordiging in civielrechtelijk vooronderzoek of buitengerechtelijke strafrechtelijke procedures of voor het opstellen van een juridisch document of ander juridisch advies of vertegenwoordiging worden ingediend bij de arrondissementsrechtbank van de plaats waar de verzoeker verblijft of bij de arrondissementsrechtbank van de plaats waar de juridische diensten in kwestie verondersteld worden te worden verleend. Als de verzoeker geen ingezetene van Estland is, kan hij zijn verzoek ook indienen bij de arrondissementsrechtbank van het rechtsgebied waar hij zich bevindt;
- d) verzoeken om door de overheid bekostigde rechtsbijstand voor vertegenwoordiging in administratieve procedures worden ingediend bij de administratieve rechtbank van de woonplaats van de verzoeker of bij de administratieve rechtbank van de plaats waar de juridische diensten in kwestie verondersteld worden te worden verleend;
- e) indien de deelname van een advocaat gedurende de strafrechtelijke procedure niet verplicht is en de verdachte geen advocaat heeft gekozen maar wel door een advocaat vertegenwoordigd wenst te worden, dient hij een verzoek om door de overheid bekostigde rechtsbijstand in bij de onderzoeksautoriteit of het openbaar ministerie;
- f) indien een persoon om door de overheid bekostigde rechtsbijstand verzoekt als benadeelde partij in een strafrechtelijke procedure, als civiele verweerder of als derde partij, beslist de rechter die de procedure voert of, in het geval van een vooronderzoek in een strafzaak, de arrondissementsrechtbank die bevoegd is om de

procedure in de strafzaak in kwestie te voeren, of hem door de overheid bekostigde rechtsbijstand moet worden verleend;

g) indien een persoon om door de overheid bekostigde rechtsbijstand verzoekt voor een herzieningsprocedure, beslist het Hooggerechtshof of hem door de overheid bekostigde rechtsbijstand moet worden verleend;

h) verzoeken om door de overheid bekostigde rechtsbijstand voor vertegenwoordiging in tenuitvoerleggingsprocedures worden ingediend bij de rechtbank die bevoegd is om klachten over de handelingen van een tenuitvoerleggingsfunctionaris die de tenuitvoerleggingsprocedure voert, te behandelen.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Informatie over door de overheid bekostigde rechtsbijstand en initieel advies kunnen worden verkregen bij de rechtbanken en advocatenkantoren. Beheerders van advocatenkantoren moeten ervoor zorgen dat personen die door de overheid bekostigde rechtsbijstand nodig hebben, tijdens de openingstijden van het kantoor kosteloos uitleg krijgen over de gronden en procedures voor het verkrijgen van door de overheid bekostigde rechtsbijstand, zoals bepaald in de wet op door de overheid bekostigde rechtsbijstand. Verstrekkers van initieel advies zijn ook verplicht om personen die bijstand behoeven, kosteloos te adviseren over de gronden en procedures voor het verkrijgen van door de overheid bekostigde rechtsbijstand en, waar nodig, te helpen bij het correct invullen van verzoeken om rechtsbijstand.

Informatie over de mogelijkheden voor door de overheid ondersteunde rechtsbijstand is te vinden op de website van het ministerie van Justitie (*Justiitsministeerium*) (<https://www.just.ee/kohtud-ja-oigusteenused/oigusabi/riigi-toetatud-oigusabi>).

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Door de overheid bekostigde rechtsbijstand

Om door de overheid bekostigde rechtsbijstand te verkrijgen, moet het verzoek (punt 6) over het algemeen samen met een verklaring over de financiële situatie van de verzoeker (punt 7) worden ingediend bij de rechterlijke instantie die het verzoek om door de overheid bekostigde rechtsbijstand behandelt (punt 8).

Verzoeken om door de overheid bekostigde rechtsbijstand moeten worden ingediend in het Ests of in een andere taal die gangbaar is in Estland (de vertaling wordt geregeld door de zaakbehandelaar). De aanvraag mag ook in het Engels worden opgesteld als de verzoeker om rechtsbijstand een natuurlijke persoon is die zijn vaste verblijfplaats heeft in een andere lidstaat van de Europese Unie of die burger is van een andere EU-lidstaat, of een rechtspersoon die in een andere EU lidstaat is gevestigd.

In procedures waarin vertegenwoordiging door een advocaat wettelijk verplicht is, hoeft de betrokkene zelf niets te doen om door de overheid bekostigde rechtsbijstand te ontvangen (tenzij hij zelf al een advocaat heeft ingeschakeld) — degene die de procedure leidt, moet zorg dragen voor de aanwijzing van een advocaat voor deze persoon, die zelf geen verzoek hoeft in te dienen.

Initieel advies

Om een afspraak te maken voor initieel juridisch advies, moet u contact opnemen met HUGO.legal, u aanmelden als klant en een persoonlijke bijdrage van 5 EUR betalen. De contactgegevens vindt u op: <http://www.juristaitab.ee/>. U kunt uw vraag posten op het [forum](#) op dezelfde pagina. Om een vraag te stellen, moet u zich registreren met uw Estse identiteitskaart.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Door de overheid bekostigde rechtsbijstand

Op verzoek van de onderzoeksautoriteit, het openbaar ministerie of de rechter wijst de Estse orde van advocaten (*Esti Advokatuur*) een advocaat aan die de door de overheid bekostigde rechtsbijstand verleent. In

de regel heeft een persoon geen recht om zelf deze advocaat te kiezen. De betrokkene mag echter wel verzoeken om verlening van deze door de overheid bekostigde rechtsbijstand door een bepaalde advocaat als die advocaat ermee heeft ingestemd om die bijstand te verlenen. In dat geval moet de naam van de advocaat die hiermee heeft ingestemd, meteen worden vermeld in het verzoek om de door de overheid bekostigde rechtsbijstand.

De rechtbank, het openbaar ministerie en de onderzoeksautoriteit hebben niet de bevoegdheid om met een advocaat afspraken te maken over het verlenen van door de overheid bekostigde rechtsbijstand of om een advocaat aan te wijzen die door de overheid bekostigde rechtsbijstand verleent.

Initieel advies

In geval van initieel advies kan de persoon die bijstand nodig heeft zijn eigen advocaat kiezen op basis van zijn locatie en het gebied van het advies, of een advocatenkantoor zoeken.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Nee. Door de overheid bekostigde rechtsbijstand dekt de reis- en verblijfkosten van een advocaat of een medewerker van een advocatenkantoor in verband met het verlenen van door de overheid bekostigde rechtsbijstand, vertaalkosten en kosten in verband met het overleggen van bewijsmateriaal. Daarnaast kan de rechter bevelen dat een persoon — op zijn verzoek — geheel of gedeeltelijk wordt vrijgesteld van de proceskosten, als hulpmiddel in de procedure.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

In het geval van door de overheid bekostigde rechtsbijstand of een hulpmiddel in de procedure dat gedeeltelijk wordt vergoed, worden de kosten gedragen door de in het ongelijk gestelde wederpartij, een andere persoon of de staat.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Ja. Door de overheid bekostigde rechtsbijstand heeft betrekking op hoger beroep, beroep in cassatie, beroep tegen rechterlijke uitspraken en herzieningsprocedures.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Wanneer een rechtbank, een onderzoeksautoriteit of het openbaar ministerie heeft besloten door de overheid bekostigde rechtsbijstand te verlenen, kan zij/het, op verzoek van de advocaat die de rechtsbijstand verleent of op eigen initiatief, te allen tijde overeenkomstig de in de wet op door de overheid bekostigde rechtsbijstand opnieuw beoordelen of de in de wet genoemde gronden voor het verlenen van door de overheid bekostigde rechtsbijstand aan de verzoeker in kwestie nog steeds bestaan en, indien deze gronden niet langer bestaan, de verlening van door de overheid bekostigde rechtsbijstand beëindigen.

Indien de door de overheid bekostigde rechtsbijstand niet langer door de staat wordt verleend, wordt de advocaat die de door de overheid bekostigde rechtsbijstand verleent, ontslagen van zijn verplichting daartoe en bepaalt de rechter, op verzoek van de advocaat, het bedrag van zijn honorarium voor rechtsbijstand en de mate waarin de kosten van de door de overheid bekostigde rechtsbijstand aan hem moeten worden terugbetaald. Tegelijkertijd bepaalt de rechter de verplichting van de begunstigde van de door de overheid bekostigde rechtsbijstand om het aan de advocaat te betalen bedrag geheel of gedeeltelijk aan de staat terug te betalen.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Tegen een beschikking waarbij door de overheid bekostigde rechtsbijstand wordt geweigerd, kan beroep worden ingesteld volgens de procedure die is vastgelegd in de wetgeving betreffende de desbetreffende gerechtelijke procedure.

17 Heeft het verzoek om rechtsbijstand tot gevolg dat de verjaringstermijn wordt geschorst?

Nee.

Meer informatie

Neem voor meer informatie over het Estse systeem van gratis rechtsbijstand contact op met het ministerie van Justitie op het volgende adres:

Ministerie van Justitie (*Justiitsministeerium*)

Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn

Tel.: +372 6208100

E-mail: info@just.ee

■ Laatste update: 25/07/2025

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.